

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 6. oktoober 2022
(OR. en)

13242/22

Institutsioonidevaheline
dokument:
2022/0324(NLE)

ENER 492
ATO 74
POLCOM 131
FDI 15

ETTEPANEK

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	5. oktoober 2022
Saaja:	Nõukogu peasekretariaat
Komisjoni dok nr:	COM(2022) 521 final
Teema:	Ettepanek: NÕUKOGU OTSUS seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel energiaharta konverentsi 33. istungil

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2022) 521 final.

Lisatud: COM(2022) 521 final

EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 5.10.2022
COM(2022) 521 final

2022/0324 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

**seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel energiaharta konverentsi
33. istungil**

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Ettepanekus käsitletakse otsust, millega määratakse kindlaks nimel energiaharta konverentsi 33. istungil võetav seisukoht seoses energiaharta lepingu kavandatud muudatuste kavandatava vastuvõtmisega (CC 760) ning i) energiaharta lepingu lisade kavandatud muudatustega (CC 761), ii) kokkulepete, deklaratsioonide ja otsuste kavandatud muudatustega (CC 762) ning iii) energiaharta lepingu ning selle lisade muudatuste jõustumise ja ajutise kohaldamisega (CC 763). Energiaharta lepingu muudatuste vastuvõtmine ja täiendavad heakskiidud võetakse vastu samal ajal energiaharta konverentsil.

Energiaharta leping

Energiaharta leping on energiaspektori suhtes kohaldatav mitmepoolne kaubandus- ja investeerimisleping, mis allkirjastati 1994. aastal ja jõustus 1998. aastal. Energiaharta leping sisaldab sätteid investeringute kaitse, energiamaterjalide ja -toodetega kauplemise ja nende transiidi ning vaidluste lahendamise mehhanismide kohta. Energiaharta lepinguga luuakse ka raamistik energiaalaseks rahvusvaheliseks koostööks 54 lepinguosalise vahel. Euroopa Liit on energiaharta lepingu¹ osaline koos Euratomi, ELi 26 liikmesriigi² ning Jaapani, Šveitsi, Türgi ja enamiku Lääne-Balkani ja endise NSVLi riikidega, välja arvatud Venemaa³ ja Valgevene⁴.

Energiaharta konverents

Energiaharta konverents on energiaharta protsessi juhtiv ja otsuseid tegev organ, mis loodi energiaharta lepinguga. Kõik lepingule alla kirjutanud või sellega ühinenud riigid või piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsioonid (nagu EL) on konverentsi liikmed; konverents tuleb kokku korrapäraselt, et arutada küsimusi, mis mõjutavad lepingule allakirjutanute energiakoostööd, vaadata läbi energiaharta lepingu sätete ning energiakasutuse tõhustamist ja sellega seotud keskkonnaküsimusi käsitleva energiaharta protokollis sätete rakendamine ning kaaluda võimalikke uusi vahendeid ja ühismeetmeid energiaharta raamistikus. Eelkõige võtab energiaharta konverents vastu energiaharta lepingu muudatuste tekstid ning kiidab heaks energiaharta lepingu lisade muudatused ja tehnilised muudatused. Energiaharta lepingu teksti kavandatud muudatuste üle hääletamisel teeb energiaharta konverents muudatuste vastuvõtmise otsuse kohalolevate ja hääletavate lepinguosaliste ühehäälsel otsusega. ELi häälte arv võrdub tema nende liikmesriikide arvuga, kes on energiaharta lepingu osalised, tingimusel et EL ei kasuta oma hääleõigust, kui tema liikmesriigid kasutavad oma hääleõigust, ja vastupidi.

Energiaharta konverentsil tehtavad otsused

¹ Nõukogu ja komisjoni 23. septembri 1997. aasta otsus 98/181/EÜ, ESTÜ, Euratom, mis käsitleb energiaharta lepingu ning energiakasutuse tõhustamist ja sellega seotud keskkonnaküsimusi käsitleva energiaharta protokollis sõlmimist Euroopa ühenduste poolt (EÜT L 69, 9.3.1998, lk 1–116).

² Kõik peale Itaalia, kes 2015. aastal ühepoolselt lepingust lahti ütles.

³ 24. juunil 2022 toimunud erakorralisel energiaharta konverentsil tühistati Venemaa Föderatsiooni vaatlejastaatus.

⁴ 24. juunil 2022 toimunud erakorralisel energiaharta konverentsil tühistati Valgevene vaatlejastaatus ja energiaharta lepingu ajutine kohaldamine Valgevene poolt.

Energiaharta konverents võtab 22. novembril 2022 toimuval 33. istungil vastu neli energiaharta lepingu ajakohastamisega seotud otsust. Need otsused tehakse korraga ja nende eesmärk on:

- võtta vastu energiaharta lepingu teksti kavandatud muudatused (CC 760);
- kiita heaks energiaharta lepingu lisade kavandatud muudatused (CC 761);
- kiita heaks kokkulepete, deklaratsioonide ja otsuste kavandatud muudatused (CC 762) ning
- kiita heaks otsus energiaharta lepingu teksti muudatuste ja selle lisade muudatuste jõustumise ja ajutise kohaldamise kohta (CC 763).

Kuna energiaharta lepingut ei ole alates 1990. aastatest oluliselt uuendatud, jäi see üha enam ajast maha. Sellest sai ka üks maailmas kõige rohkem kohtuvaidlusi tekitavaid investeerimislepinguid, kusjuures ELi liikmesriigid on enamikus teistes ELi liikmesriikides asuvate investorite nõuete peamiseks sihtmärgiks. Seetõttu käivitati 2018. aasta novembris ajakohastamisprotsess. Energiaharta konverents kiitis esmalt heaks aruteluteemade loetelu, mis puudutab peamiselt investeringute kaitsega seotud sätteid. Seejärel tegi EL ettepaneku kaotada fossiilkütustesse tehtavate investeringute kaitse, et viia energiaharta leping kooskõlla Pariisi kokkuleppega.

Pärast 2019. aasta juulist kuni 2022. aasta juunini toimunud 15 mitmepoolsete läbirääkimiste vooru jõuti 24. juunil 2022 Brüsselis toimunud erakorralisel energiaharta konverentsil põhimõttelisele kokkuleppele läbirääkimised lõpetada. Seejärel toimus kuni augusti keskpaigani energiaharta lepingu muudetud teksti ja selle lisade õiguslik läbivaatamine. Pärast seda jagati 19. augustil 2022 muudetud tekste sisaldavate otsuste lõplikke eelnõusid (CC 760, CC 761, CC 762 ja CC 763) kõigi lepinguosalistega, sealhulgas ELi, Euratomi ja kõigi ELi liikmesriikidega, kes on energiaharta lepingu osalised.

Energiaharta konverentsi 33. istungil 22. novembril 2022 pannakse energiaharta lepingu ajakohastamisega seotud otsused ühehäälselt otsust nõudvale hääletusele. Kui hääletus õnnestub, st kui ükski lepinguosaline ei esita vastuväiteid, loetakse energiaharta lepingu ajakohastamise otsused energiaharta konverentsil vastuvõetuks. Vastuvõtmisega käivitatakse edasised protsessid reformipaketi eri elementide ratifitseerimiseks, ajutiseks kohaldamiseks ja lõplikuks jõustumiseks.

Energiaharta lepingu muudatuste ja ajakohastamise muude elementide ajutist kohaldamist reguleeritakse otsusega, mis käsitleb energiaharta lepingu teksti muudatuste ning selle lisade muudatuste jõustumist ja ajutist kohaldamist (CC 763). Kooskõlas selle otsusega kohaldavad kõik lepinguosalistes automaatselt alates 15. augustist 2023 ajutiselt ajakohastatud lepingut. Iga lepinguosaline võib siiski esitada hoiulevõtjale (Portugal) enne 23. veebruari 2023 deklaratsiooni selle kohta, et ta ei saa nõustuda energiaharta lepingu muudatuste ajutise kohaldamisega, mis sisuliselt võimaldab igal lepinguosalisel ajutisest kohaldamisest loobuda. Energiaharta lepingu sekretariaat avalikustab sellised deklaratsioonid. Isegi kui lepinguosaline esitab algselt sellise deklaratsiooni, võib ta selle igal ajal tagasi võtta, mis võimaldab tal ajakohastatud energiaharta lepingut hiljem ajutiselt kohaldada.

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohase otsuse praeguse ettepaneku eesmärk on määrata kindlaks seisukoht, mis võetakse liidu nimel energiaharta konverentsi 33. istungil seoses eespool kirjeldatud otsustega (CC 760, CC 761, CC 762 ja CC 763).

Samal ajal teeb komisjon ettepaneku võtta hiljem vastu Euroopa Liidu, Euratomi ja liikmesriikide vaheline leping energiaharta lepingu tõlgendamise kohta rahvusvaheliste lepingute õiguse Viini konventsiooni (VCLT) artikli 31 lõike 3 punkti a tähenduses. Kõnealune leping peaks eelkõige sisaldama kinnitust selle kohta, et energiaharta lepingut ei ole kunagi kohaldatud, ei kohaldata ega hakata kohaldama ELi-siseselt, et energiaharta lepingut ei saa kasutada ELi-sisese vahekohtumenetluse alusena ning et aegumisklauslit ei kohaldata ELi-siseselt. Samuti tuleks selles sätestada liikmesriikide kohustused juhuks, kui nad on kaasatud vahekohtumenetlusesse vastavalt energiaharta lepingu artiklil 26 põhinevale taotlusele.

ELi järjepideva tõlgenduse kohaselt ei kohaldata energiaharta lepingut liikmesriigi ja teises liikmesriigis asuva investori vaheliste selliste vaidluste suhtes, mis puudutavad viimase poolt esimeses liikmesriigis tehtud investeeringut. Seda tõlgendust kinnitas konkreetselt Euroopa Liidu Kohus oma otsuses Komstroy kohtuasjas⁵. Vahekohtud on siiski leidnud ja on jätkuvalt seisukohal, et Euroopa Liidu Kohtu otsused ei ole neile siduvad. Vältimaks seda, et kohtud nõustuvad jätkuvalt kohtualluvusega sellistes vaidlustes, tuleb sõnaselgelt ja ühemõtteliselt korrata energiaharta lepingu autentset tõlgendust. Kõige sobivam viis selleks on sõlmida kokkulepe rahvusvaheliste lepingute õiguse Viini konventsiooni artikli 31 lõike 3 punkti a tähenduses.

Kuigi selle lepinguga kodifitseeritakse ELi ja selle liikmesriikide tõlgendus omaette lepingusse (mis on võimalik kohustuste kahepoolse olemuse tõttu), lisatakse energiaharta ajakohastatud lepingu teksti kindlust suurendava klausli kaudu kõigi lepinguosaliste kokkulepe, et lepingu artiklit 26 ei kohaldata ELi-siseselt. Mõlemad elemendid aitavad vajaliku õiguskindlusega kõrvaldada mis tahes ebaselguse ning praegused ja tulevased riskid, et energiaharta lepingu alusel toimuvad ELi-sisesed vahekohtumenetlused.

Liidu nimel võetav seisukoht

Komisjon teeb ettepaneku võtta liidu nimel 22. novembril 2022 toimuval energiaharta konverentsi 33. istungil allpool punktides 1–4 kirjeldatud seisukohad.

Seoses energiaharta lepingu teksti kavandatud muudatuste vastuvõtmisega (CC 760)

Energiaharta lepingu teksti kavandatud muudatused (CC 760) seisnevad olulistes parandustes, mis viivad energiaharta lepingu kooskõlla investeeringute kaitse tänapäevaste normidega ja ELi seisukohtadega muudel foorumitel (nt UNCITRAL⁶). Muudatustega viiakse energiaharta leping kooskõlla hiljuti kokku lepitud vabakaubandus- ja investeerimislepingutes sisalduva ELi lähenemisviisiga investeeringute kaitsele, samuti ELi energia- ja kliimaeesmärkidega, sealhulgas Pariisi kokkuleppega.

Muudetud energiaharta leping sisaldab eelkõige järgmist:

- **uued investeeringute kaitse sätted, mis on kooskõlas tänapäevaste normide ja ELi seisukohtadega**, kinnitades veel kord lepinguosaliste õigust võtta meetmeid õiguspäraste poliitiliste eesmärkide saavutamiseks (**õigus reguleerida**), sealhulgas seoses kliimamuutustevastase võitlusega. Kaitstakse ainult tõelise majandusliku huviga investoreid, tagamata kaitset varifirmadele⁷;

⁵ 2. septembri 2021. aasta kohtuasi C-741/19, Moldova Vabariik vs. Komstroy LLC.

⁶ ÜRO rahvusvahelise kaubandusõiguse komisjon.

⁷ Varifirmad on äriühingud, kellel on energiaharta lepingu osaliseks olevas riigis äriaadress, ilma et neil oleks selles riigis tegelikku majandustegevust, ja kes taotlevad üksnes energiaharta lepingu kohast kaitset.

- **uued vaidluste lahendamise sätted**, millega kaitstakse lepinguosalisi põhjendamatute nõuete eest, nähakse ette kulude tagatis ja tagatakse menetluste suur läbipaistvus;
- **uued kestliku arengu sätted**, eelkõige kliimamuutuste, puhtale energiale ülemineku ja Pariisi kokkuleppe kohta, millega sisuliselt inkorporeeritakse energiaharta lepingusse tõhusalt Pariisi kokkuleppest tulenevad kohustused ning nähakse ette rakendatav mehhanism vastuolude puhuks viisil, mida ei ole ühegi varasema mitmepoolse investeerimislepinguga kunagi saavutatud;
- kooskõlas Euroopa Liidu Kohtu kohtupraktikaga⁸ tagas EL lisaks sellele sätted piirkondliku majandusintegratsiooni organisatsioonide (nagu EL) kohta, kinnitades sõnaselgelt, et **ELi-sisest investeringuid käsitlevat vahekohtumenetlust ei ole võimalik viia energiaharta lepingu alla**⁹;
- **transiidiga seotud sätete olulised selgitused**, et võtta arvesse selliste integreeritud energiaturgude nõudeid, millele kolmandatel isikutel on juurdepääsuõiguse, näiteks ELi energiaturu nõudeid, loomata ELile uusi kohustusi¹⁰;
- **energeetikasektori majandustegevuse ajakohastatud määratlus**, mis koos lisadega EM/EMI, EQ/EQ I ja NI (vt allpool punkt 2) võimaldab ELil viia investeringute kaitse ELis kooskõlla ELi energia- ja kliimaeesmärkidega.

Energiaharta lepingu teksti muudatuste vastuvõtmisel ei ole põhimõtteliselt õiguslikke tagajärgi. Rahvusvahelise õiguse kohaselt ei ole see samaväärne allkirjaga, vaid läbirääkimistel kokku lepitud teksti parafeerimisega.

Seetõttu teeb komisjon ettepaneku võtta liidu nimel energiaharta konverentsil seisukoht, millega **toetatakse** energiaharta lepingu kavandatud muudatuste vastuvõtmist (CC 760).

Seoses lisade kavandatud muudatuste heakskiitmisega (CC 761)

Energiaharta lepingu artikli 34 lõike 3 punktis m on sätestatud lihtsustatud menetlus, mis annab konverentsile õiguse võtta vastu energiaharta lepingu lisade muudatusi. Energiaharta lepingu lisade kavandatud muudatused (CC 761) toovad kaasa olulise muudatuse kehtivas lepingus: **teatavate energiamaterjalide ja -toodete ning tegevusvaldkondade väljajätminelisa NI kaudu energiaharta lepingu III osa kohasest investeringute kaitse kohaldamisalast**. Selle tulemusena sai EL õiguse kehtestada ELis investeringute kaitse järgmiselt:

- kaitse välistatakse **kõigi uute ELis fossiilkütustesse tehtavate investeringute puhul alates 15. augustist 2023** koos üleminekuperioodiga vesiniku- / vähese CO₂-heitega gaasielektrijamade ja taristu puhul, mille heide on väiksem kui 380 g CO₂/kWh – vaikumisi kuni 31. detsembrini 2030 või kuni 15. augustini 2033, kui nendega asendatakse söe-, turba- või põlevkiviküttel töötav rajatis;

⁸ 6. märtsi 2018. aasta otsus kohtuasjas C-284/16: Slovaki Vabariik vs. Achmea BV ja 2. septembri 2021. aasta otsus kohtuasjas C-741/19: Moldova Vabariik vs. Komstroy LLC.

⁹ Sellised nõuded esindasid viimase kümne aasta jooksul valdavat enamikku nõuetest ELi liikmesriikide vastu, hoolimata komisjoni seisukohast, et ELi-sisene vahekohtumenetlus investeringute valdkonnas on vastuolus ELi õigusega, mida kinnitas Euroopa Liidu Kohus.

¹⁰ Oluline on see, et uued kohustused, mis on seotud kolmandate isikute juurdepääsuga, võimsuse jaotamise mehhanismide ja tariifidega, oleksid parimad püüdlused, mille suhtes kohaldatakse ELi õigusnorme ja mida tuleb seega järgida üksnes juhul, kui need ei mõjuta ELi õigusraamistikku ja ELi rahvusvahelisi kohustusi.

- kaitse välistatakse **kõigi ELis praegu fossiilkütustesse tehtavate investeeringute puhul kümne aasta möödumisel energiaharta lepingu muudatuste jõustumisest (või ajutise kohaldamise algusest)** ja hiljemalt 31. detsembriks 2040;
- kaitstakse üksnes taastuvallikatest toodetud ja vähese CO₂-heitega vesinikupõhiseid ja sünteetilisi kütuseid;
- kaitse välistatakse tegevusvaldkondade puhul, mis on seotud süsinikdioksiidi kogumise, kasutamise ja säilitamisega.

Kavandatud muudatustega **viiakse energiaharta lepingu kohaldamisala kooskõlla taastuvenergiale üleminekuks vajaliku taastuvenergia ja vähese CO₂-heitega tehnoloogia uute oludega. See saavutatakse muudatustega lisas EM/EM I (lisatakse uued energiamaterjalid ja -tooted, nt vesinik ja derivatiivkütused, nagu ammoniaak ja metanool, biomass, biogaas ja sünteetilised kütused) ja lisas EQ/EQ I (lisatakse uued energiaseadmed, nt mitmesugused isolatsioonimaterjalid ja mitmekihiline isolatsioonklaas).**

Lisaks on **vastastikkuse põhimõtte** rakendamiseks loodud uued lisad, mille kohaselt ei saa lepinguosalisi sundida kaitsma teiste lepinguosaliste investeeringuid, kui viimased on sellised investeeringud lisast NI välja jätnud, jättes kohaldamata energiaharta lepingu investori ja riigi vaheliste vaidluste lahendamise mehhanismi, mis on sätestatud artiklis 26 (**uus lisa IA-NI**), või investeeringute kaitset käsitleva III osa täies mahus (**uus lisa NPT**).

Seetõttu teeb komisjon ettepaneku võtta liidu nimel energiaharta konverentsil seisukoht, millega **kiidetakse heaks** energiaharta lepingu lisade kavandatud muudatused (CC 761).

Seoses kokkulepete, deklaratsioonide ja otsuste kavandatud muudatuste heakskiitmisega (CC 762)

Kokkulepetes, deklaratsioonides ja otsustes (CC 762) tehtud muudatused puudutavad vananenud sätete parandamist (nt mõiste „Euroopa ühendused“ asendamist mõistega „Euroopa Liit“) ning energiaharta lepingu teksti täiendavaid selgitusi (nt selgitus, et „subsiidium“ hõlmab riigiabi, nagu see on määratletud ELi õiguses). Selliste kokkulepete, deklaratsioonide ja otsuste muudatuste heakskiitmine muudab energiaharta lepingu teksti selgemaks ja täpsemaks.

Seetõttu teeb komisjon ettepaneku, et energiaharta konverentsil liidu nimel võetav seisukoht on **kiita heaks** kokkulepete, deklaratsioonide ja otsuste (CC 762) kavandatud muudatused.

Seoses energiaharta lepingu teksti ja selle lisade muudatuste jõustumise ja ajutise kohaldamise otsuse heakskiitmisega (CC 763)

Konverents kiidab heaks otsuse, millega nähakse ette energiaharta lepingu ja selle lisade muudatuste jõustumise ja ajutise kohaldamise järgmine kord (CC 763):

- **energiaharta lepingu teksti muudatused** jõustuvad vastavalt energiaharta lepingu artikli 42 lõikele 4. See tähendab, et muudatused jõustuvad siis, kui kolm neljandikku lepinguosalistest on need ratifitseerinud. Lisaks on otsuses sätestatud, et kõik lepinguosalised kohaldavad vaikinisi muudatusi ajutiselt alates 15. augustist 2023, välja arvatud juhul, kui nad esitavad 23. veebruariks 2023 deklaratsiooni selle kohta, et nad ei saa seda teha;
- **lisa NI C jao muudatused**, mis sisaldavad eelkõige eeskirju, millega nähakse ette kümneaastane üleminekuperiood, et järk-järgult kõrvaldada ELis praegu fossiilkütustesse tehtavate investeeringute kaitse, **ning muude lisade muudatused**: need muudatused jõustuvad energiaharta lepingu muudatuste jõustumisel (vt eespool). Kõik lepinguosalised kohaldavad vaikinisi ajutiselt lisa NI C jagu ja

teiste lisade muudatusi, välja arvatud juhul, kui nad esitavad 23. veebruariks 2023 deklaratsiooni vastupidise kohta (vt eespool);

- **lisa NI B jao muudatused**, mis sisaldavad eelkõige eeskirju, millega nähakse ette fossiilkütustesse tehtavate uute investeeringute kaitse alt väljajätmine ELis, jõustuvad automaatselt 15. augustil 2023 ilma edasise ratifitseerimiseta;
- aegunud viidete parandamist käsitlevad **kokkulepete, deklaratsioonide ja otsuste muudatused** jõustuvad 22. novembril 2022. Ülejäänud muudatused jõustuvad energiaharta lepingu muudatuste jõustumisel. Seni kohaldatakse neid ajutiselt samamoodi nagu energiaharta lepingu muudatusi.

Energiaharta lepingu muudatuste ja lisa NI C jao ning muude lisade muudatuste jõustumise ja ajutise kohaldamise kord on kooskõlas algse energiaharta lepingu sätetega jõustumise ja ajutise kohaldamise kohta. Lisaks saavutas EL selle, et lisa NI B jagu jõustub automaatselt alates 15. augustist 2023, millega kindlustatakse veelgi kuupäev, mil jõustub ELi erand fossiilkütustesse tehtavate uute investeeringute suhtes.

Seetõttu teeb komisjon ettepaneku, et liidu nimel energiaharta konverentsil võetav seisukoht on **kiita heaks** otsus energiaharta lepingu teksti ning selle lisade muudatuste jõustumise ja ajutise kohaldamise kohta (CC 763).

Kavandatavate otsuste reguleerimise puudutab valdkonda, milles liidul on ELi toimimise lepingu artikli 3 lõike 1 kohaselt ainuvälispädevus, täpsemalt ühist kaubanduspoliitikat. Kavandatavad otsused käsitlevad kaubanduseeskirju ja välismaiste otseinvesteeringute kaitse eeskirju, mis kuuluvad liidu ainupädevusse.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

• Õiguslik alus

Menetlusõiguslik alus

Põhimõtted

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõikega 9 on ette nähtud otsused, millega kehtestatakse „lepingus sätestatud organis liidu nimel võetavad seisukohad, kui asjaomasel organil tuleb vastu võtta õigusliku toimega akte, välja arvatud õigusaktid, millega täiendatakse või muudetakse lepingu institutsioonilist raamistikku“.

Mõiste „õigusliku toimega aktid“ hõlmab akte, millel on õiguslik toime kõnealust organit reguleeriva rahvusvahelise õiguse normide alusel. Siia hulka kuuluvad ka sellised instrumendid, mis ei ole rahvusvahelise õiguse kohaselt siduvad, aga „võivad mõjutada otsustavalt liidu seadusandja vastu võetud õigusaktide sisu“¹¹.

Kohaldamine käesoleval juhul

Energiaharta konverents on lepinguga, täpsemalt energiaharta lepinguga loodud organ.

Otsus, mille energiaharta konverents peab vastu võtma, on õigusliku toimega akt. Need aktid on siduvad rahvusvahelise õiguse alusel.

Energiaharta konverentsil vastu võetavad otsused, millega kiidetakse heaks energiaharta lepingu lisade kavandatud muudatused (CC 761) ning kokkulepete, deklaratsioonide ja otsuste kavandatud muudatused (CC 762), kujutavad endast rahvusvahelise õiguse kohaselt siduva

¹¹ Euroopa Kohtu 7. oktoobri 2014. aasta otsus Saksamaa vs. nõukogu, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, punktid 61–64.

õigusliku toimega akte. Selle põhjus on asjaolu, et energiaharta lepinguga antakse energiaharta konverentsile volitused muuta energiaharta lepingu lisasid ning lepingukohaseid kokkuleppeid, deklaratsioone ja otsuseid, ilma et lepinguosalistel peaksid neid hiljem ratifitseerima. Energiaharta lepingu artikli 48 kohaselt on lisad ja otsused asutamislepingu lahutamatu osa.

Energiaharta konverentsil vastu võetav otsus kiita heaks energiaharta lepingu teksti muudatuste jõustumist ja ajutist kohaldamist ning selle lisade muudatuse käsitlev otsus (CC 763) on akt, millel on rahvusvahelise õiguse kohaselt siduv õiguslik toime, sest see kohustab lepinguosalisi ajutiselt kohaldama energiaharta lepingu muudetud teksti ja selle lisade teatavate osade muudatuse alates 15. augustist 2023, kui enne 23. veebruari 2023 ei esitata deklaratsiooni vastupidise kohta.

Energiaharta konverentsil vastu võetav otsus võtta vastu energiaharta lepingu teksti kavandatud muudatused (CC 760) on konkreetseid asjaolusid silmas pidades akt, millel on rahvusvahelise õiguse kohaselt siduv õiguslik toime, sest see tuleb vastu võtta samal ajal otsusega energiaharta lepingu teksti muudatuste jõustumise ja ajutise kohaldamise kohta (CC 763 – vt eespool), mis kohustab lepinguosalisi kohaldama neid muudatuse ajutiselt alates 15. augustist 2023, kui enne 23. veebruari 2023 ei esitata deklaratsiooni vastupidise kohta.

Kavandatavad otsused ei täienda ega muuda energiaharta lepingu institutsioonilist raamistikku.

Seepärast on esildatud otsuse menetlusõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 218 lõige 9.

Materiaalõiguslik alus

Põhimõtted

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohase otsuse materiaaõiguslik alus sõltub eelkõige selle kavandatavate otsuste eesmärgist ja sisust, mille kohta liidu nimel seisukoht võetakse. Kui kavandatavate otsustega taotletakse kaht eesmärki või reguleeritakse kaht valdkonda ning üht neist võib pidada peamiseks või ülekaalukaks, samas kui teine on kõrvalise tähtsusega, peab ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohasel otsusel olema üksainus materiaaõiguslik alus, st peamise või ülekaaluka eesmärgi või valdkonna tõttu nõutav õiguslik alus.

Kui kavandatavate otsustega taotletakse mitut eesmärki või reguleeritakse mitut valdkonda, mis on üksteisega lahutamatuult seotud ning millest ükski ei ole võrreldes teistega kõrvalise tähtsusega, tuleb erandina nimetada ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohase otsuse materiaaõigusliku alusena mitu vastavat õiguslikku alust.

Kohaldamine käesoleval juhul

Kavandatavad otsused teenivad energeetika ja ühise kaubanduspoliitika eesmärgi ning nendega reguleeritakse kõnealuseid valdkondi. Kavandatavate otsuste need aspektid on omavahel lahutamatuult seotud ja ükski neist ei ole võrreldes teistega kõrvalise tähtsusega.

Seepärast moodustavad esildatud otsuse materiaaõigusliku aluse järgmised sätted: ELi toimimise lepingu artikli 194 lõige 2 ja artikkel 207.

Kokkuvõte

Esildatud nõukogu otsuse õiguslik alus peaks olema ELi toimimise lepingu artikli 194 lõige 2 ja artikkel 207 koostoimes ELi toimimise lepingu artikli 218 lõikega 9.

Kavandatud õigusaktide avaldamine

Kuna energiaharta konverentsi otsustega muudetakse energiaharta lepingu lisasid, on asjakohane avaldada need pärast vastuvõtmist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel energiaharta konverentsi 33. istungil

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 194 lõiget 2 ja artiklit 207 koostoimes artikli 218 lõikega 9,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Liit sõlmis energiaharta lepingu (edaspidi „leping“) nõukogu ja komisjoni 23. septembri 1997. aasta otsusega 98/181/EÜ, ESTÜ, Euratom, mis käsitleb energiaharta lepingu ning energiakasutuse tõhustamist ja sellega seotud keskkonnaküsimusi käsitleva energiaharta protokolli sõlmimist Euroopa ühenduste poolt (EÜT L 69, 9.3.1998, lk 1–116); leping jõustus 16. aprillil 1998.
- (2) Lepingu artikli 34 kohaselt võtab energiaharta konverents vastu lepingu muudatuste tekstid ning kiidab heaks lepingu lisade muudatused ja tehnilised muudatused.
- (3) Energiaharta konverents võtab 22. novembril 2022 toimuval 33. istungil vastu energiaharta lepingu kavandatud muudatused (CC 760) ning kiidab heaks i) energiaharta lepingu lisade kavandatud muudatused (CC 761), ii) kokkulepete, deklaratsioonide ja otsuste kavandatud muudatused (CC 762) ning iii) otsuse energiaharta lepingu muudatuste jõustumise ja ajutise kohaldamise ning selle lisade muudatuste kohta (CC 763).
- (4) On asjakohane määrata kindlaks liidu nimel energiaharta konverentsil võetav seisukoht, sest eespool nimetatud aktid on liidu jaoks siduvad.
- (5) Kuna lepingut ei ole alates 1990. aastatest oluliselt uuendatud, jäi see üha enam ajast maha. On asjakohane lepingut muuta, et viia see kooskõlla Pariisi kokkuleppe põhimõtetega, kestliku arengu nõuetega ja kliimamuutustevastase võitlusega, samuti investeeringute kaitse tänapäevaste standarditega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Seisukoht, mis võetakse liidu nimel energiaharta konverentsi 33. istungil, on järgmine:

- (a) toetada energiaharta lepingu kavandatud muudatuste vastuvõtmist konverentsi poolt (CC 760);
- (b) kiita heaks energiaharta lepingu lisade kavandatud muudatused (CC 761);
- (c) kiita heaks kokkulepete, deklaratsioonide ja otsuste kavandatud muudatused (CC 762) ning

- (d) kiita heaks otsus energiaharta lepingu ja selle lisade muudatuste jõustumise ja ajutise kohaldamise kohta (CC 763).

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud Euroopa Komisjonile.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*